

Унікальна сила олімпійського руху полягає у його здатності вселяти мрію у молоде покоління. Приклади чемпіонів спонукають молодих людей, а мрія взяти участь в Іграх веде молодь до спорту. Спорт допоможе їхньому тілу і розуму. Спорт навчить їх поважати правила і своїх суперників. Спорт допоможе інтегруватися у суспільство. Спорт принесе їм радість і визнання. Спорт зміцнить їхнє здоров'я. Обов'язок Міжнародного олімпійського комітету – зберегти цю мрію назавжди»

Жак Рогге

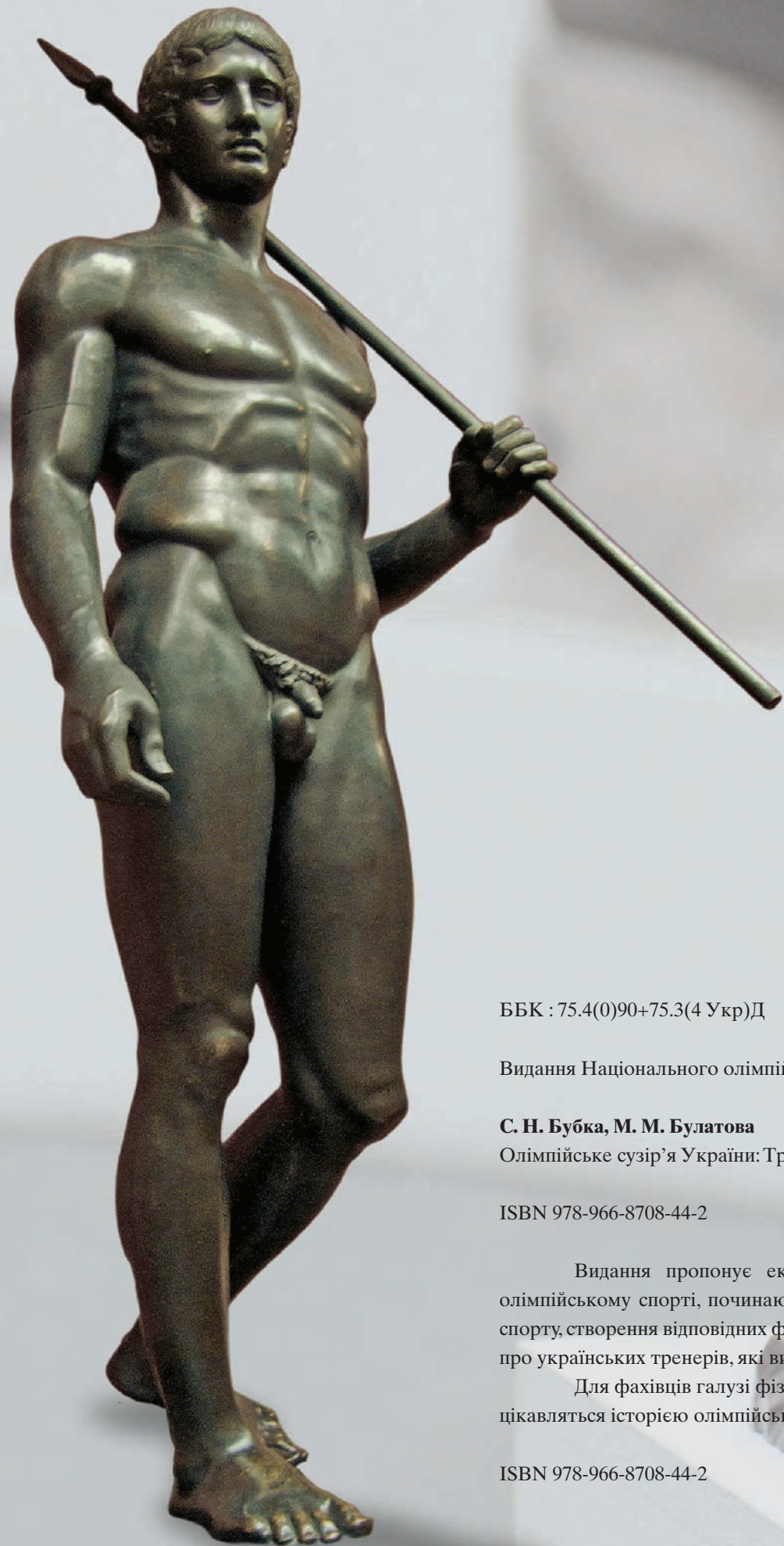

Олімпійське сузір'я країни

ТРЕНЕРИ

Київ 2011

ББК : 75.4(0)90+75.3(4 Укр)Д

Видання Національного олімпійського комітету України

С. Н. Бубка, М. М. Булатова

Олімпійське сузір'я України: Тренери – К.: Олімп. л-ра, 2011 р.

ISBN 978-966-8708-44-2

Видання пропонує екскурсе в історію досягнень українських спортсменів і тренерів в олімпійському спорті, починаючи з 1952 р. У книзі подано відомості про історію олімпійських видів спорту, створення відповідних федерацій в Україні та їх керівників, і, насамперед, довідкову інформацію про українських тренерів, які вивели своїх учнів на олімпійський п'єдестал.

Для фахівців галузі фізичного виховання і спорту, освіти, а також широкого загалу читачів, які цікавляться історією олімпійського спорту.

ISBN 978-966-8708-44-2

© С.Н. Бубка 2011
© М.М. Булатова 2011

Передмова

Сучасний олімпійський спорт — найпопулярніший феномен суспільного життя світового співтовариства, сфера ефективного міжнародного співробітництва в ім'я гармонійного розвитку людини, зміцнення взаєморозуміння між народами й країнами. Тісний взаємозв'язок спортивної, освітньої та виховної сторін олімпійського руху тісно переплелися із соціальним, політичним і економічним життям, постійно зміцнюють авторитет, стабільність і незалежність олімпійського спорту в сучасному світі.

Нинішній стан олімпійського спорту підсумок кропіткої багаторічної роботи представників міжнародної олімпійської системи, державних і суспільних діячів, фахівців у галузі спорту, освіти та спортивної науки, тренерів, лікарів, представників засобів масової інформації різних країн світу. Однак центральною фігурою в олімпійському спорті був і тим паче є зараз спортсмен, тобто той, чия майстерність і досягнення, поведінка й спосіб життя є підґрунтям олімпійського спорту. Спортсмени створюють унікальне за красою й емоційною насиченістю видовище, що приваблює на трибуни спортивних споруд десятки тисяч людей, а до екранів телевізорів — мільярди глядачів в усіх країнах земної кулі.

Спортсмени, демонструючи свої можливості, як ніхто інший, сприяють зростанню авторитету країни, представниками якої вони є. Своїм прикладом вони здійснюють величезний виховний вплив на підростаюче покоління, значна частина якого прагне стати схожими на своїх спортивних кумирів, тяжіє до фізичного вдосконалення й здорового способу життя. Тому цілком природно, що у виданій 2010 р. першій книзі «Олімпійське сузір'я України» ми віддали належне найсильнішим українським атлетам, які зробили гідний внесок у зміцнення престижу нашої країни й українського спорту на світовій арені, зійшли на найбільш престижний п'єдестал пошани — олімпійський.

У передмові до цієї книги ми підкреслили, що українські атлети, олімпійські медалісти різних років досягли своїх результатів завдяки допомозі багатьох людей і насамперед їх наставників, які своїми знаннями, майстерністю, самовідданістю й відданістю справі надихнули вихованців на взяття вершин олімпійського спорту.

Ці люди заслуговують на те, щоб їх імена згадувалися не тільки тоді, коли спортсмен стоїть на п'єдесталі чи під час підведення підсумків виступів команд на Олімпійських іграх або чемпіонатах світу, але й були вписані в історію олімпійського спорту країни.

Найбільш наочним досягненням тренерів, демонстрацією ефективності їх праці, звичайно, є яскраві виступи їх учнів на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, Європи, інших найбільших змаганнях. Однак не менш важлива частина їх праці — залучення величезної кількості дітей і молоді, що не досягли спортивних вершин, до спорту, олімпійських цінностей та ідеалів, здорового способу життя. Великий внесок українських тренерів у формування організаційно-керівних засад спорту, розвиток його матеріальної бази, удосконалення методики підготовки спортсменів, популяризацію спорту серед широких верств населення сприяли

популярності спорту й тренерської професії, одержали визнання в країні й за її межами. Багато українських тренерів популярні не тільки в Україні, а одержали визнання як засновники всесвітньо відомих шкіл: Олександра Семеновича Мишакова — у гімнастиці, Ігоря Євдокимовича Турчина — у гандболі, Валерія Васильовича Лобановського — у футболі, Альбіни Миколаївни Дерюгіної — у художній гімнастиці, Віктора Володимировича Коваленка — у вітрильному спорті, Семена Яковича Колчинського — у фехтуванні, Арменака Варгересовича Ялтиряна — у вільній боротьбі, й, звичайно, усім їм ми віддаємо належне у цій книзі, як і багатьом іншим тренерам, які вивели своїх вихованців на олімпійський п'єдестал.

Однак на не меншу повагу й увагу заслуговують і всі ті тренери, які залучили талановитих дітей у спорт, зуміли розпізнати в них неординарні задатки й здібності, копітко працювали над їхнім розвитком, а потім передали своїх вихованців у спортивні центри або команди, у яких були кращі умови для подальшого зростання спортивної майстерності.

Подвижницьку працю й внесок цих людей у досягнення українського спорту важко переоцінити. А їх прозорливість і ставлення до справи наочно демонструє вчинок першого тренера великого спринтера Валерія Борзова, який направив свого, ще нікому не відомого, учня до Київського державного інституту фізичної культури для підготовки під керівництвом видатного фахівця, професора В.В.Петровського, який подарував на пам'ять світлину із красномовним підписом «Валерію Борзову майбутньому рекордсменові світу й Олімпійському чемпіонові (листопад 1969 р.)».

Кожний випадок такого співробітництва незвичайний і повчальний, багатий творчими знахідками, досягненнями й прикрими невдачами, протиріччями й складнощами, яскравими перемогами, а нерідко й прикрими поразками. Вивчаючи причини успіхів і перемог видатних спортсменів, як правило, звертаються до тренерів, які, як ніхто інший, здатні визначити шлях свого учня, дати характеристику тим якостям і здібностям, які дозволили йому стати великим спортсменом. Однак, на наш погляд, не менш цікавою й повчальною є оцінка спортсменом тих якостей тренера, які визначили успіх у його роботі, дозволили його вихованцям зійти на п'єдестал найбільших змагань. Тому до цієї книги ми ввели розділи «За лаштунками успіху», у яких надали багатьом видатним спортсменам можливість подякувати своїм учителям і висловити ще раз думку про ті якості своїх наставників, які, на їхній погляд, вплинули на їх долю й дозволили досягти перемог.

Створення цього видання було б неможливим без кропіткої роботи й допомоги атлетів, співробітників Національного олімпійського комітету та Олімпійської академії України, викладачів Національного університету фізичного виховання і спорту України, федерацій з олімпійських видів спорту, ради ветеранів фізичної культури й спорту, журналістів та фотокореспондентів, приватних осіб та членів сімей наших ушлавених тренерів, які надавали інформацію та фотоматеріали. Усім причетним до видання цієї книги ми висловлюємо слова глибокої подяки.

Зміст

5	Передмова	66	Веслування академічне
8	Баскетбол	78	Веслування на байдарках і каное
18	Біатлон	90	Вітрильний спорт
22	Бокс	96	Водне поло
30	Боротьба вільна	100	Волейбол
42	Боротьба греко-римська	108	Гандбол
50	Важка атлетика	120	Гімнастика спортивна
58	Велосипедний спорт	136	Гімнастика художня

142

Дзюдо

146

Кінний спорт

148

Легка атлетика

178

Лижні гонки

180

Плавання

192

Стрибки на батуті

194

Стрибки у воду

198

Стрільба з лука

204

Стрільба кульова

210

Стрільба стендова

212

Сучасне п'ятиборство

218

Фехтування

228

Фігурне катання на ковзанах

232

Футбол

246

Хокей на льоду

248

Іменний показчик